

PACTE PER A L'ÚS DEL TEMPS A LA CIUTAT

Regidoria de polítiques per a la igualtat de gènere i nous usos del temps

Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

Març de 2011

AJUNTAMENT DE
SANT BOI DE LLOBREGAT

Unitat d'igualtat, joventut, ciutadania i benestar
Ajuntament de Sant Boi de Llobregat
Can Jordana
c. Ebre, 27. 08830 Sant Boi de Llobregat
pperez@santboi.cat
93 635 12 00 etx. 436

Índex

1. Introducció
2. Les polítiques del temps i el benestar quotidià
3. Context local: L'ús social del temps a la ciutat de Sant Boi
4. Línies estratègiques
5. Objectius
6. Actuacions
7. Persones destinatàries
8. Conclusions

Introducció

Cada comunitat, cada barri, cada ciutat, pren vida a través de la quotidianitat del veïnat que hi viu o/i hi treballa. És el temps de les persones, soles i en interacció amb d'altres, el que va configurant el tarannà, la cultura, la forma de ser i de fer dels territoris. Podem dir, doncs, que el temps de les persones és el que dona forma a un entorn físic.

La societat i els seus usos del temps han canviat mentre que el teixit social i productiu sembla que es neguin a veure-ho. Partint d'aquesta realitat, les polítiques de Nous Usos Socials del Temps (NUST) es fonamenten en situar el temps de les persones en el centre del debat de l'agenda política, posant l'accent en la qualitat de vida de la ciutadania i en la necessitat d'actuar enfront les desigualtats entre homes i dones existents en la distribució de treballs –productiu i reproductiu- i la disponibilitat de temps resultant. Es tracta de visualitzar la paradoxa segons la qual les organitzacions, els sistemes escolar i laboral, el comerç, la gestió de tràmits, les tasques de manteniment de la llar, i l'organització social dels temps en general segueix regint-se per models tradicionals que donen l'esquena a les evidents transformacions que s'estan produint en la societat.

Sensible als fenòmens emergents i amb ferma voluntat d'aportar respostes eficaces, l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat va emprendre el camí de les polítiques NUST l'any 2008, en el context del Pla de millora integral del Barri de Casablanca (PMIC). Aquest projecte, aprovat pel Departament de Política Territorial de la Generalitat de Catalunya en el marc de la Llei 2/2004, de 4 de juny de millora de barris, àrees urbanes i viles, representava una oportunitat històrica per portar a terme una profunda remodelació urbanística del barri incorporant-hi propostes i actuacions relacionades amb els usos socials del temps.

El procés participatiu obert amb motiu de l'aplicació del PMIC va permetre iniciar una recerca per conèixer la distribució del temps i de l'espai públic de les persones residents al barri. A través d'aquest van ser identificades les seves dificultats en aspectes com el transport, els recursos per a persones amb dependents a càrrec, la desigual distribució entre homes i dones de les tasques de la llar, o l'accés a les noves tecnologies com a mitjà per efectuar gestions; els resultats obtinguts en aquesta diagnosi van permetre, al seu torn, elaborar una sèrie de propostes que es van

transformar en mesures viables i concretes per donar resposta a les demandes plantejades.

El desenvolupament del projecte pilot a Casablanca es va convertir en un referent i en un model del disseny del territori tenint en compte la necessitat de la població de conciliar els diferents temps i de vertebrar-los dins de l'espai urbà. Per això, des de la Regidoria de Polítiques per a la Igualtat de Gènere i Nous Usos del Temps, l'Ajuntament pren la iniciativa d'impulsar els mecanismes necessaris per donar una resposta, el més acurada possible, a la realitat quotidiana de tota la ciutadania de Sant Boi.

Però aquesta és una tasca innovadora i complexa que requereix la complicitat de tots els agents que intervenen en la manera com distribuïm el nostre temps. En aquest sentit, aquest document vol donar visibilitat a les diferències que es produeixen en l'ús del temps i de l'espai segons variables com el sexe o l'edat, i alhora facilitar l'establiment d'un acord que garanteixi la implicació de tots els sectors polítics, econòmics i socials en l'objectiu comú d'aconseguir que la nostra ciutat esdevingui un referent de qualitat de vida.

Les polítiques de temps i el benestar quotidià

La rellevància que han anat adquirint les polítiques de gestió del temps està relacionada amb importants canvis socials, com la generalització de la incorporació de les dones al mercat del treball remunerat, els nous patrons de mobilitat, les noves formes d'organització del treball, la diversificació dels models familiars i els avenços tecnològics. El temps social, i de retruc el personal, continua dissenyat sobre premisses que corresponen a un model de societat que ha quedat obsolet, cosa que fa que bona part de la població, principalment les dones, es trobi havent de compaginar dobles i triples jornades de treball. Com a conseqüència d'aquesta tensió, el temps es converteix en un bé cada vegada més escàs i la seva distribució desigual fa que actuï com un factor de discriminació.

Les polítiques NUST parteixen de dos principis fonamentals. En primer lloc, cal tenir ben present que l'ús harmonitzat del temps és un requisit imprescindible per a la qualitat de vida de la ciutadania. La percepció de manca de temps i les dificultats per assolir una distribució racional i equilibrada, són elements que condicionen de manera molt evident la vida diària de les persones. D'altra banda, és necessari entendre l'ús del temps com un dret de ciutadania. Una societat igualitària passa pel dret de qualsevol persona a poder escollir com gestionar i organitzar el seu temps, de forma equilibrada, i en consonància amb les seves necessitats i segons les seves circumstàncies laborals, personals i familiars, en les diferents etapes de la vida.

Existeixen, però, nombrosos obstacles perquè aquesta premissa esdevingui una realitat. No totes les persones ni tots els grups socials fan servir el seu temps de la mateixa manera. Les diferències no només es manifesten en la distribució, sinó també en la valoració social que rep el temps segons la finalitat a què es dedica. En aquest sentit, el gènere i l'edat són les dues variables que més clarament determinen les prioritats, i alhora reflecteixen les desigualtats socials.

El temps és un indicador privilegiat per mesurar les desigualtats de gènere perquè travessa tots els aspectes de la vida quotidiana, tant en l'espai públic i com en el privat. El paper social que tradicionalment ha estat assignat a les dones fa que en el context actual siguin elles les principals víctimes de les tensions derivades de la falta de mesures per conciliar els temps personal, familiar, laboral i comunitari. Els estudis sobre usos del temps no es limiten a posar de manifest les diferències entre dones i homes pel que fa a l'adjudicació de les tasques. Aquests estudis introdueixen també

elements de reflexió sobre el valor desigual atorgat al temps que es dedica a la realització d'aquestes, la qual cosa els converteix en una eina de gran valor per entendre la construcció de les relacions de gènere.

D'altra banda l'edat, com a element indicador de la situació de les persones en un moment determinat del seu cicle vital, és també una variable essencial per interpretar les transformacions que es produeixen al llarg de la vida. L'estudi dels usos del temps no pot portar-se a terme sense tenir en compte les dinàmiques pròpies de determinades franges d'edat; aquelles que es consideren clau per identificar les necessitats, els condicionants i les característiques específiques de les diferents etapes de la vida.

Per últim, no podem oblidar la incidència de factors culturals que poden anar associats a uns determinats hàbits. La cultura de procedència pot determinar unes pautes de comportament lligades a uns usos del temps específics. Cal, doncs, tenir presents aquestes característiques per tal d'evitar que els factors culturals actuïn com una font de desigualtats.

Context local: L'ús social del temps a la ciutat de Sant Boi¹

La conjuntura econòmica de crisi en què ens trobem immersos situa la taxa d'atur a Sant Boi en el 19'8%. La població jove, amb un 27'6%,² és la més castigada i per primera vegada és la població masculina la que en pateix els efectes amb més força, tant pels sectors en els quals tendeix a agrupar-se com per la seva trajectòria en la transició dels estudis al mercat laboral. Aquesta situació implica una disminució de les hores dedicades al treball remunerat, i per tant un augment del temps lliure, així com un descens de la renda disponible que es posa de manifest en l'increment progressiu dels ajuts destinats a les despeses bàsiques de la llar.

En aquest context es constata que homes i dones fan un ús diferenciat del seu temps, i al mateix temps reben un impacte específic de les transformacions socials i de la pèrdua de poder adquisitiu. En termes generals, podem afirmar que mentre que les dones tendeixen a allargar el temps dedicat a la cura d'altres i al manteniment de la llar, els homes transformen el seu temps disponible en temps personal.

Pel que fa a les formes d'organització de la família, veiem que, malgrat gairebé el 70% de les llars santboianes estan formades per parelles amb o sense fills, les llars formades per una sola persona són, actualment, el 19,4%. Si ens fixem en el seu perfil demogràfic, ens adonem que es tracta fonamentalment de dones majors de 64 anys i d'homes menors de 44 anys. Pel que fa a les famílies monoparentals, es constata que es tracta en gairebé tots els casos de nuclis formats per una dona adulta amb menors a càrrec i que malgrat no creixen, es mantenen en una proporció significativa representant el 8,2% de les llars i concentren les majors dificultats econòmiques i de gestió del temps.

Les dones segueixen sent considerades les responsables del treball domèstic i familiar, tot i que s'estan produint canvis en aquest sentit. Els homes comencen a incorporar-s'hi però ho fan tímidament, generalment mitjançant la realització de les tasques més visibles –com anar a comprar– i no de forma exclusiva. La cura de les persones dependents és un dels àmbits on aquest desequilibri es manifesta de forma

¹ Totes les dades utilitzades en aquest apartat s'han extret de l'Enquesta sobre les condicions de vida de la població de Sant Boi, 2009 elaborada per l'Ajuntament de Sant Boi. La resta d'afirmacions es fonamenten en l'anàlisi qualitatiu realitzat en el marc del diagnòstic sobre l'ús del temps a la ciutat el 2010.

² Malgrat disposar de dades més recents, s'ha optat per fer servir les corresponents a l'Enquesta sobre les condicions de vida de la població de Sant Boi, 2009 per ser més representatives de la situació actual.

més evident. En el cas dels infants la responsabilitat de la seva cura recau exclusivament en les dones en un 55% dels casos, un percentatge que s'eleva al 60% quan es tracta de tenir cura d'una persona gran. En el context actual, en el qual moltes famílies es veuen abocades a retallar les despeses destinades a cobrir les necessitats familiars mitjançant la contractació de serveis externs, això es tradueix en una sobrecàrrega de feina per a les dones i, en última instància, en una vulneració del seu dret a gestionar el seu temps d'acord amb els seus interessos i amb les seves necessitats.

En aquest sentit, si mirem quina és la situació d'homes i dones al mercat de treball formal, ens adonem que, igual que en el conjunt de Catalunya, a Sant Boi es consolida el model de doble presència de les dones al mercat de treball ja que la generació de dones d'entre 30 i 44 anys, té una taxa d'activitat de més del 75% i però continua responsabilitzant-se, com hem vist, del treball reproductiu. Això implica que finalment són les dones les que incorporen com a pròpies les dificultats per fer compatible el treball productiu i el reproductiu. Les estratègies per fer-hi front que impliquen absències del mercat de treball, ja sigui en forma de reducció de jornada o en excedències i permisos, acaba situant a moltes dones en una posició de relació feble amb el mercat de treball. Aquesta situació comporta, a llarg termini, menors possibilitats de desenvolupar una carrera professional i una major vulnerabilitat econòmica. A grans trets, les dones afirmen no veure les conseqüències de l'abandó del mercat de treball formal fins que la reincorporació ja és molt difícil.

Pel que fa al temps vinculat a la participació social, veiem clares diferències en funció de l'edat pel fet d'estar estretament vinculat a la disponibilitat de temps lliure, personal. En aquest sentit, veiem com les persones que tenen infants a càrrec desapareixen dels entorns associatius mentre que s'hi incorporen, en bona part, aquelles que superen l'edat de jubilació.

Casablanca: una experiència pilot

Les primeres dades relatives als usos del temps van ser obtingudes arran del projecte pilot al barri de Casablanca. Com a element clau, l'estudi va posar de manifest la desproporció amb que la població femenina rep l'impacte d'un model organitzatiu que pren el temps dedicat al treball remunerat pràcticament com a única referència.

Casablanca és un barri amb unes característiques determinades. Un dels trets distintius és la freqüència de les llars en les quals conviuen membres de tres generacions diferents, cosa que sovint es tradueix en una sobrecàrrega de feina per a qui assumeix la responsabilitat de la cura de les persones dependents. Les conseqüències són diverses. D'una banda, l'esforç que comporta haver de compaginar l'activitat laboral amb les responsabilitats domèstiques té uns efectes particularment negatius sobre la salut de les dones. D'altra, la falta de temps derivada de les exigències familiars condiona l'accés al mercat laboral, fent que moltes dones optin per treballar a temps parcial, per fer-ho en sectors informals que faciliten la possibilitat de compatibilitzar horaris, o per dedicar-se exclusivament a les tasques de la llar. Qualsevol d'aquestes opcions redunda en una pèrdua d'autonomia econòmica i personal, la qual cosa situa les dones en una posició de vulnerabilitat davant la possibilitat de patir qualsevol tipus de discriminació.

Les demandes sorgides a Casablanca no només van centrar-se en la necessitat de disposar de recursos per facilitar la cura d'altres. Les dones del barri, a qui es va donar un protagonisme especial al llarg de tot el projecte, van posar de relleu la necessitat primordial que els horaris que regeixen l'organització dels serveis, els comerços, els transports, etc. tinguin en compte les necessitats específiques de les persones que tenen al seu càrrec les responsabilitats de cura i de manteniment de la llar. En definitiva, l'experiència de Casablanca va representar la confirmació que una correcta gestió del temps condiona de manera decisiva la qualitat de vida de les persones. Per això, podem considerar que va ser el primer pas del procés que ha portat a l'elaboració i signatura d'aquest Pacte.

Línies estratègiques

- 1) El temps de treball a la vida quotidiana: estratègies per fomentar l'equilibri entre el temps del treball remunerat i el temps del treball de cura.
- 2) La ciutat com escenari: estratègies per aconseguir una gestió del territori que millori l'ús del temps.
- 3) Temps, inclusió i cohesió social: estratègies per a la millora de la inclusió i la cohesió social del municipi vinculades a la gestió del temps a la ciutat.
- 4) La ciutat 2.0: estratègies per a l'augment de temps disponible vinculades a l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- 5) El temps i el cicle de vida: estratègies per a la millora de l'ús del temps al llarg de la vida.
- 6) L'anàlisi del temps a la ciutat: estratègies per a l'anàlisi i la visibilitat de l'ús del temps a la ciutat.

Objectius

- 1) Millorar l'equilibri entre el temps destinat al treball remunerat i el temps destinat a les tasques de cura de les persones, per tal d'evitar la discriminació que pateixen les dones com a conseqüència del repartiment desigual de funcions i responsabilitats.
- 2) Millorar la capacitat de la ciutat per afavorir l'estalvi de temps i fomentar l'equilibri entre el temps laboral, el temps familiar, el temps personal i el temps comunitari, propiciant l'establiment d'una dinàmica que permeti una distribució harmònica i exempta de tensions.
- 3) Enfortir les xarxes socials de la ciutat per tal de millorar la gestió del temps, així com la inclusió i cohesió social.
- 4) Augmentar la disponibilitat de temps quotidià per facilitar la participació social.
- 5) Augmentar els nivells d'alfabetització digital de la població, millorant la seva autonomia personal i reduint la bretxa digital.
- 6) Facilitar els tràmits i les gestions no presencials per tal de reduir-ne el temps dedicat.
- 7) Millorar les oportunitats de formació al llarg de la vida, per tal de facilitar l'harmonització dels temps en els diferents moments vitals.
- 8) Incorporar la visió del cicle de vida a les polítiques de benestar, per tal de garantir la seva adequació a les necessitats pròpies de cada etapa de la vida.
- 9) Incorporar el temps com a mesura de benestar a la ciutat, de manera que les polítiques públiques n'afavoreixin la disponibilitat i en garanteixin el repartiment igualitari.

Actuacions

El temps de treball a la vida quotidiana: estratègies per l'equilibri entre el temps del treball remunerat i el temps del treball de cura

Objectiu 1: Millorar l'equilibri entre el temps destinat al treball remunerat i el temps destinat a les tasques de cura de les persones, per tal d'evitar la discriminació que pateixen les dones com a conseqüència del repartiment desigual de les funcions i responsabilitats.

- 1.1 Promoure, amb la participació dels agents socials, la creació d'una xarxa d'empreses –especialment petites i mitjanes- sensibilitzades amb l'impuls de la igualtat d'oportunitats en el treball, fomentant l'intercanvi de bones pràctiques a nivell local i propiciant l'existència d'un clúster per cercar solucions i avançar en la millora de la gestió del temps dedicat al treball remunerat.
- 1.2 Assessorar les empreses del territori per garantir la correcta implementació de les estratègies de millora de la gestió del temps –de forma negociada amb els treballadors i treballadores i/o la seva representació-, de manera que no generin desigualtats entre els treballadors i les treballadores.
- 1.3 Donar a conèixer a les empreses del municipi la normativa vigent en matèria d'igualtat d'oportunitats en el treball (Plans d'Igualtat, accions vinculades a la gestió de la diversitat i altres mesures per facilitar la conciliació i la disponibilitat de temps comunitari) així com les eines i ajuts disponibles per adaptar-ne la gestió, en col·laboració amb els agents socials.
- 1.4 Fer difusió dels sistemes acreditatius existents adreçats a les empreses que porten a terme polítiques d'igualtat d'oportunitats i de millora de la gestió del temps, com, per exemple, el SIO atorgat pel Consell Comarcal del Baix Llobregat.
- 1.5 Impulsar la inclusió de clàusules socials vinculades a les mesures d'igualtat d'oportunitats i de conciliació del temps en les licitacions per a la contractació de serveis municipals.
- 1.6 Impulsar la implementació del Pla d'Igualtat de l'Ajuntament i de les empreses municipals (CIAUS i CORESSA).

- 1.7 Racionalitzar els horaris dels espais de participació política de l'Ajuntament (Ple Municipal, comissions informatives, junta de portaveus i òrgans de participació ciutadana) realitzant les convocatòries amb hora d'inici i finalització i acordant una hora límit preferent de finalització entre les 20h i les 21h, per tal de millorar l'equilibri entre el temps de treball, el comunitari i el personal i per garantir-ne l'accés.
- 1.8 Donar prioritat al col·lectiu de mares i pares de famílies monoparentals i/o famílies nombroses en l'accés a itineraris formatius i programes d'inserció laboral.
- 1.9 Dur a terme campanyes de sensibilització adreçades a la ciutadania sobre els avantatges personals i socials del repartiment igualitari de les tasques domèstiques i de cura, incidint en la importància de les noves masculinitats i en la necessitat de proporcionar als infants models de coresponsabilitat en el context de la llar.
- 1.10 Donar suport a les entitats relacionades amb l'educació per tal de que desenvolupin una estratègia formativa sobre la importància de difondre nous models socials de relació entre homes i dones.
- 1.11 Dissenyar accions específiques per promoure la implantació de la coeducació en els centres educatius, tant a nivell curricular com mitjançant el foment de la participació equilibrada de mares i pares en les juntes de les AMPA, etc.
- 1.12 Adequar a la demanda l'oferta de places a les residències públiques per a gent gran i persones dependents del municipi.
- 1.13 Potenciar l'oferta d'un servei de cura puntual d'infants en els actes públics organitzats per l'Ajuntament, especialment en les accions vinculades a la formació ocupacional i als itineraris d'inserció laboral per a persones aturades.
- 1.14 Millorar la rendibilitat de l'actual servei de "minuts menuts" promogut per la Generalitat de Catalunya.
- 1.15 Promoure els serveis que ofereixen les AMPEs, reforçant-ne la participació en la coordinació d'activitats vinculades als horaris dels infants, com els esplais infantils o les activitats extraescolars en dates no lectives.
- 1.16 Consolidar la cobertura dels serveis d'atenció a persones amb un grau de dependència severa, especialment en aquells casos en què es troben a càrrec d'un membre de la família, potenciant els cursos per a persones cuidadores no professionals i donant suport a les entitats que treballen en aquest àmbit.

- 1.17 Promoure l'elaboració d'un diagnòstic per detectar les necessitats de les persones que tenen al seu càrrec persones dependents (gent gran, persones amb una malaltia crònica o amb una discapacitat severa) i dissenyar una estratègia de suport que inclogui l'acompanyament, la formació i la creació de xarxes entre les famílies afectades.
- 1.18 Donar prioritat al col·lectiu de mares i pares de famílies monoparentals en l'accés al conjunt de serveis que ofereix el municipi en termes de millora de la gestió del temps (activitats extraescolars, "minuts menuts", esplais infantils, etc..)
- 1.19 Promoure la formació específica en trastorns conductuals d'infants i adolescents –TDAH i d'altres- dels i les educadores de l'àmbit de l'educació no formal –activitats extraescolars, casals d'estiu, entitats educatives, etc- per tal de garantir l'acollida dels infants amb aquestes característiques als serveis i activitats; i la possibilitats de les seves famílies de compatibilitzar els temps.
- 1.20 Potenciar i incrementar la xarxa d'escoles bressol al municipi, d'iniciativa pública i privada, per tal de garantir les necessitats de les famílies amb infants de 0 a 3 anys.

La ciutat com escenari: estratègies per aconseguir una gestió del territori que millori l'ús del temps.

Objectiu 2: Millorar la capacitat de la ciutat per a l'estalvi de temps i per a l'equilibri entre el temps laboral, el temps familiar, el temps personal i el temps comunitari, propiciant l'establiment d'una dinàmica que permeti una distribució harmònica i exempta de tensions.

- 2.1 Consolidar i ampliar l'obertura dels espais recreatius de les escoles, tant de les públiques com de les concertades, més enllà de l'horari escolar per tal de promoure la pràctica d'esport i activitats de lleure, tal com es preveu al Pla d'esports i al Projecte educatiu de ciutat.
- 2.2 Flexibilitzar els horaris d'obertura dels casals de barri, adaptant-los a les demandes de la ciutadania.
- 2.3 Ampliar els horaris d'obertura dels serveis adreçats a estudiants en època d'exàmens.
- 2.4 Racionalitzar els horaris dels serveis que ofereix l'Ajuntament per tal d'optimitzar els recursos i garantir-ne l'adequació a les necessitats de la ciutadania.

- 2.5 Impulsar l'oferta cultural i d'oci adreçada a tots els membres de la família que ofereixen els casals, particularment durant l'hivern.
- 2.6 Potenciar la planificació d'una oferta lúdica i cultural que faciliti la participació intergeneracional.
- 2.7 Programar actuacions de lleure, formatives, informatives, etc. adreçades a les famílies en la mateixa coordinada espai-temps que les programacions infantils.
- 2.8 Fomentar la pràctica d'activitats esportives mitjançant l'ampliació i la creació de nous itineraris i espais per a la realització d'activitats a l'aire lliure, tal i com es preveu al Pla d'esports i al Projecte educatiu de ciutat.
- 2.9 Crear una biblioteca d'ús públic en el barri de Mariano per afavorir la proximitat dels recursos culturals.
- 2.10 Ampliar el recorregut amb bicicleta per la ciutat, que faciliti la connexió entre els itineraris existents.
- 2.11 Posar en marxa un sistema de lloguer de bicicletes a través dels equipaments de proximitat.
- 2.12 Instar l'Entitat Metropolitana del Transport i l'Autoritat del Transport Metropolità de Barcelona a millorar la freqüència de pas i ampliar les línies de transport urbà i interurbà, especialment les que connecten els diversos municipis del Baix Llobregat.
- 2.13 Instar la Generalitat de Catalunya perquè s'activi urgentment la implementació d'altres mitjans de transport a Sant Boi de Llobregat, com el tren de rodalies o el metro.
- 2.14 Incentivar l'ús del transport públic, especialment en les zones urbanes amb més dificultats de circulació i aparcament.
- 2.15 Reduir l'ús del vehicle privat a partir d'incentius com la millora del transport públic entre les zones de la ciutat, la creació de zones d'aparcament o la peatonalització de carrers.
- 2.16 Millorar les condicions d'accessibilitat als equipaments municipals per a persones amb mobilitat reduïda, en especial els destinats a la pràctica de l'esport.
- 2.17 Millorar l'accés universal a comerços i establiments, garantint el compliment de la normativa vigent en matèria d'accessibilitat, i promovent campanyes de sensibilització sobre les dificultats d'accés de les persones amb mobilitat reduïda i/o les que porten cotxets.

- 2.18 Fomentar el disseny i la remodelació dels espais urbans millorant l'accessibilitat i incorporant la perspectiva de gènere i de cicle de vida.
- 2.19 Fomentar el disseny i la remodelació dels espais urbans potenciant la creació d'itineraris segurs per als infants.
- 2.20 Promoure la creació d'itineraris escolars per tal que els infants guanyin autonomia personal, responsabilitat i qualitat de vida i alhora afavorir la gestió del temps de les seves famílies.

Temps, inclusió i cohesió social: estratègies per a la millora de la inclusió i la cohesió social del municipi vinculades a la gestió del temps a la ciutat.

Objectiu 3: Enfortir les xarxes socials de la ciutat per tal de millorar la gestió del temps així com la inclusió i cohesió social.

- 3.1 Dissenyar estratègies per fomentar la participació en la vida social dels barris dels diferents grups socials que conformen la ciutadania.
- 3.2 Augmentar i diversificar les alternatives d'oci adreçades a adolescents. Potenciar el paper de les associacions del barri com a coordinadores de les activitats.
- 3.3 Impulsar l'organització i el desenvolupament associatiu de les pràctiques de voluntariat de caire comunitari, i fomentar, en el si dels barris i en coordinació amb les AMPEs, la creació de xarxes d'intercanvi de temps destinat a la cura dels infants.
- 3.4 Visibilitzar el treball comunitari de les entitats sense ànim de lucre mitjançant l'organització d'una jornada anual en la qual puguin mostrar la seva tasca i promoure la implicació de la ciutadania.
- 3.5 Crear un punt d'atenció al voluntariat que rebí les ofertes de col·laboració de la ciutadania i les demandes de les entitats d'iniciativa social.
- 3.6 Sensibilitzar les empreses de Sant Boi sobre els avantatges d'arribar a acords en el Marc de la negociació col·lectiva per la gestió de la diversitat en el sí de les empreses i l'administració local.

Objectiu 4: Augmentar la disponibilitat del temps quotidià per a la participació social.

- 4.1. Potenciar la creació de bancs del temps o xarxes d'intercanvi a cadascun dels barris per donar suport a les persones que, degut a l'actual context de crisi, tenen més dificultats per poder accedir a béns i serveis a través del mercat.
- 4.2. Apoderar, a través del circuit local d'acollida, les entitats que treballen per a la integració social de persones nouvingudes.
- 4.3. Promoure que els horaris de les activitats de caire participatiu organitzades per les entitats del municipi en facilitin la conciliació.
- 4.4. Afavorir la implantació d'un servei de guarda d'infants en aquestes activitats.
- 4.5. Fomentar l'ús de les TIC entre les entitats, aprofitant els recursos locals, per tal d'afavorir la participació de les persones amb menys disponibilitat de temps.
- 4.6. Proporcionar formació sobre nous usos del temps als consells sectorials de participació i al Consell de ciutat.

La ciutat 2.0: estratègies per a l'augment de temps disponible vinculades a l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació

Objectiu 5: Augmentar els nivells d'alfabetització digital de la població, millorant la seva autonomia personal i reduint la bretxa digital.

- 5.1. Reforçar i ampliar l'oferta formativa de cursos d'informàtica i foment de l'ús de les TIC per a persones de totes les edats, en especial la gent gran, promovent la coordinació amb les iniciatives ja existents per tal d'optimitzar els recursos.
- 5.2. Proporcionar formació específica en l'ús de les TIC al teixit associatiu, adequada al nivell de coneixements previs, promovent la coordinació amb les iniciatives ja existents per tal d'optimitzar els recursos.
- 5.3. Estudiar la viabilitat d'establir un acord amb la Universitat Oberta de Catalunya per augmentar l'oferta de formació a distància, facilitant l'accés a persones amb càrregues familiars i/o dificultats de mobilitat.
- 5.4. Consolidar l'oferta educativa no presencial ja existent al municipi del Campus 365.
- 5.5. Promocionar l'ús del programari de codi lliure.

Objectiu 6: Facilitar els tràmits i les gestions no presencials per tal de reduir el temps dedicat a aquests.

- 6.1. Consolidar el servei d'ordinadors amb connexió gratuïta a tots els casals de barri.
- 6.2. Estendre la cobertura de connexió sense fil wi-fi a tots els equipaments municipals i estudiar la possibilitat de proporcionar connexió a baix cost als col·lectius amb dificultats d'accés.
- 6.3 Impulsar l'administració electrònica i no presencial, simplificant i augmentant la quantitat de tràmits administratius que actualment ja poden efectuar-se per Internet.
- 6.4 Crear un punt de suport a la realització de tràmits no presencials per a les persones que ho necessitin.

El temps i el cicle de vida: estratègies per a la millora de l'ús del temps al llarg de la vida.

Objectiu 7: Millorar les oportunitats de formació al llarg de la vida, per tal de facilitar l'harmonització dels temps en els diferents moments vitals.

- 7.1 Garantir l'accés a la formació continuada al llarg de tot el cicle vital.
- 7.2 Impulsar les activitats del programa "Universitat sènior" de la UNED.
- 7.3 Estudiar la possibilitat d'aconseguir un centre de suport de l'Institut Obert de Catalunya per tal de facilitar que la formació arribi al màxim de persones adultes, superant la limitació del temps.
- 7.4 Impulsar accions orientades a donar suport als estudis de les persones immigrades. Assessorar-les en els tràmits de la gestió d'homologació d'estudis.
- 7.5 Donar continuïtat a les accions del Servei d'Informació Juvenil específicament destinades a donar suport a les trajectòries educatives.
- 7.6 Sensibilitzar les empreses del territori sobre els avantatges de facilitar la formació continuada als seus treballadors i treballadores.
- 7.7 Donar continuïtat a les activitats de la Comissió Municipal de Formació Permanent.

Objectiu 8: Incorporar la visió del cycle de vida a les polítiques de benestar, per tal de garantir-ne l'adequació a les necessitats pròpies de cada etapa de la vida.

- 8.1 Donar continuïtat a les accions de suport a les trajectòries vitals de la gent jove.
- 8.2 Promoure accions per garantir que les activitats desenvolupades des del Centre de Recursos i Documentació per Dones contemplen les necessitats i les expectatives específiques de les diferents etapes del cycle de vida.
- 8.3 Desenvolupar accions per promoure l'autonomia personal i prevenir la dependència en totes les edats.
- 8.4 Desenvolupar estratègies específiques per incentivar la formació al llarg de tot el cycle vital.
- 8.5 Donar continuïtat a les activitats del programa "Envel·liment actiu".
- 8.6 Desenvolupar les competències municipals recollides a la Llei dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència.
- 8.7 Desenvolupar una estratègia conjunta amb CORESSA per assegurar l'accés de tots els grups d'edat a les polítiques actives de foment de l'ocupació.

L'anàlisi del temps a la ciutat: estratègies per a l'anàlisi i la visibilitat de l'ús del temps a la ciutat.

Objectiu 9: Incorporar el temps com a mesura de benestar a la ciutat, de manera que les polítiques públiques n'afavoreixin la disponibilitat i en garanteixin el repartiment igualitari.

- 9.1 Incorporar el factor temps com a variable a tenir en compte en els projectes de millora de barris i àrees urbanes.
- 9.2 Incorporar l'ús del temps en els instruments de recollida i explotació de dades relacionades amb la realitat de la població.
- 9.3 Promoure la realització d'estudis de recerca sobre els usos del temps, especialment pel que fa a l'ús dels espais públics al municipi.
- 9.4 Visibilitzar, a través d'accions de sensibilització, l'ús diferenciat del temps entre homes i dones
- 9.5 Introduir indicadors sobre usos del temps en les eines d'avaluació de les polítiques municipals.

Persones destinatàries

Ciudadans i ciutadanes de Sant Boi de Llobregat

Conclusions

En el nostre model de societat el temps s'ha convertit en un valor molt preuat. Garantir que totes les persones gaudeixin de les mateixes oportunitats per a gestionar-lo d'acord amb les seves expectatives i amb les seves necessitats, ha esdevingut una qüestió de justícia i una eina imprescindible per reforçar la cohesió social.

Sant Boi, a través del Pla de millora integral del barri de Casablanca, va ser una ciutat pionera en la inclusió del temps com a unitat de mesura de la qualitat de vida de la població. Però el context en què ens trobem avui pot posar en perill els avanços de les últimes dècades. La crisi econòmica actual amenaça de castigar els sectors més vulnerables de la població, aprofundint així en les desigualtats. I és precisament aquesta amenaça la que fa que ara més que mai sigui imprescindible eliminar els obstacles que dificulten l'accés igualitari als recursos.

El conjunt de propostes que recull aquest document vol constituir un pla integral, estructurat i viable, que garanteixi el repartiment equilibrat i millori la qualitat del temps de què disposem els ciutadans i les ciutadanes de Sant Boi. Per assolir aquest objectiu hem establert complicitats amb tots els agents que intervenen en la manera com organitzem la nostra vida quotidiana. Aquesta feina conjunta és la que ens permetrà fer de la nostra ciutat un referent de qualitat de vida.

Sant Boi de Llobregat, març de 2011

Aquest Pacte per a l'ús del temps a la ciutat de Sant Boi de Llobregat el signa l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat amb els agents econòmics i socials que apareixen a continuació per ordre alfabètic:

AAVV Vinyets-Molí Vell, ACA Casa de Cadiz, Agrupació Catalana d'Entitats per a la Inserció Laboral de Persones amb Transtorn Mental (AMMFEINA), AMPA Escola Benviure, APADO Fundació Privada, Asociación Cultural Peraleda, Assemblée Local de la Creu Roja, Associació Santboiana Shotokan, Associació Cultura Viva Santboiana, Associació d'Alzheimer Francesc Amat, Associació de Comerciants El Carrer, Associació de Comerciants Sant Boi una Gran Botiga, Associació de Dones de Sant Boi, Associació de Dones Esclat, Associació de Gent Gran Barri Centre, Associació de Gent Gran Ciutat Cooperativa, Associació de Gent Gran Els Vinyets-Molí Vell, Associació El Farah, Associació Equilibri, Associació Espanyola contra el Càncer, Associació Fibrobaix, Associació Sociocultural Ibn -Batuta Sant Boi, Associació Solidaria Talita Kum, Associació Viure l'Ictus, Asociación de Jubilados i Pensionistas, AUMART.SCP, Benito Menni Complex Assistencial, Caramelles Infants Parròquia de Sant Baldiri, CCOO Baix Llobregat, CDIAP de Sant Boi, CEIP Josep Maria Ciurana, Centre d'Esplai Cargol, Centre Obert Don Bosco - Salesians Sant Jordi, Centro Castellano-Leonés, Club de Voleibol Sant Boi, Club d'Escacs Ciutat Cooperativa-Molí Nou, Club Petanca Molí Vell Sant Boi Jubilats i Pensionistes, Companyia local d'actuacions urbanístiques Santboianes (CLAUS), Coordinadora de Gent Gran, Cor de Cambra, Cordibaix, Corporació d'Empreses i Serveis, S.A. (CORESSA), Deseo teatro, Diabòlics Músics, DID: Dinamització i Documentació per a la Igualtat d'Oportunitats, EMI Associació contra la violència, Endavant dones de Casablanca, Espai lúdic, Esplai Eixida, EUROGINE, S.L., Federació Catalana de Pentatló Modern, Federació d'entitats els Garrofers de Sant Boi, Fòrum per a la Solidaritat, Fundació Marianao, Fundació Orienta, Fundació Privada Cassià Just, Futbol Club Santboià, GEINSTAL, Grup municipal Ciutadans, Grup municipal Convergència i Unió, Grup municipal Esquerra Republicana Catalunya, Grup municipal Iniciativa per Catalunya Verds-EUiA, Grup municipal Partit dels Socialistes de Catalunya, IES ITACA, Igualssom, SRL, Iniciatives de diversitat i gènere, Intecserveis C.E.T., Mezquita Omar IBN Khattab, Moltacte, S.C.C.L., Omnium cultural Baix Llobregat, ONCE, Plataforma TDAH, Rifaterra&Peña advocats, Salut Mental Baix Llobregat, Sant Boi Ball, Síndic Municipal de Greuges, Tots som Santboians, Unió General de Trabajadores Baix Llobregat (UGT).

